

برابرسازی فارسی واژگان پر کاربرد در دستگاه فنی و اجرایی کشور

زبان فارسی را پاس داریم

Metror.ir-JZ102-B06

گردآوری: مهندس متروور احمدرضا جعفرزاده
کارشناس متره و برآورد و آیین‌های پیمان و رسیدگی

اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بازنگری: فروردین ماه ۱۳۹۷

www.metror.ir

با خوشبختی باید گفت ما هنوز تواناییم و با همکاری هم و براساس اینکه یک ایرانی هستیم ، فارسی را پاس خواهیم داشت ، هرچند با افسوس باید گفت امروزه در نظام (دستگاه) فنی و اجرایی کشور به ویژه در نام ها ، آیین نامه ها ، بخشنامه‌ها، شیوه نامه‌ها و هتا در فهرست های بهای یکای پایه که نگاه می کنیم ، واژه های بیگانه به ویژه از تازی راه یافته را کم نمی بینیم ، که گاه چنان سهمگین وار به این دستگاه تاخته اند که نه تنها از واژه های فارسی شدهی آنها بلکه از زبان دیگر قوم های ایرانی نیز در آنها هم دریغ گردیده است و نمونه های آن ، چنان فراوان شده که گمان می رود به زودی باید در پرونده های سازمان برنامه و بودجه ، از پس تک واژه های فارسی و ایرانی گشت و نیافت .

اینک در پی پذیرش بسیار از بخش نخست تا پنجم این فهرست واژگان که بیرون از پیش بینی و اندیشه‌ی ما بود ، ویرایش ششم آن را با بررسی واژه‌های پرکاربردتر و یافتن واژگان فارسی در بیش از ۲۰ واژه نامه فارسی از شاهنامه فردوسی گرفته ، تا نظام و فرس و دانشنامه علایی بوعلی سینا و فرهنگ دهخدا و دو جلدی معین و برهان قاطع و واژگان فارسی سره و چند کتاب دیگر از فرهنگستان ادب فارسی تا عمید و پرتو و جلالی و مصاحب و خانلری و جوشانلو و سبک شناسی استاد بهار و نوبهار و بسیار دیگر جستجو نموده و افزون شده بر نسخه پیشین (بیش از ۶۳۰ واژه پرکاربردتر) ، هم در کاربرد اکسل و هم در پی دی اف آماده و به شما ارجمندان پیشکش می‌نمایم تا دوباره همه با هم از آن بهره مند گردیم ، بلکه واژه‌های فارسی و ایرانی بیش از پیش بکاربرده شوند و این زبان به ویژه در دستگاه فنی و اجرایی و سازمان برنامه و بودجه این مرز و بوم دوباره ریشه دوانده و جانی دوباره بگیرد.

اگر کم و کاستی و نادرستی در این واژه ها یافتید ، که دور از اندیشه نیست ، آن را به ما گزارش نمایید که خرسند و سپاسگزار خواهیم بود. این کاربرد دست کم هر سال یکبار ویرایش می گردد ، پیوند تارنمایی و تازه ترین ویرایش‌ها تا بنده زنده هستم وامکانش باشد، در پیوند تارنمایی متورر ، در دسترس خواهد ماند.

ایران به اندیشه و تلاش همه‌ی ایرانیان، پاینده است ، امید است در راه پایداری و استواری ایران از هیچ کوششی دریغ نفرمایید و خود نیز این واژه های فارسی را در اندازه توان در جایگزینشان به کار ببرید ، واژه های فارسی برای به کاربردن در دسترس ما هستند ، اگر بخواهیم.

با سپاس فراوان

احمدرضا جعفرزاده

کارشناس متره برآورد و آیین پیمان ها

۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بازنگری ششم : ۲ فروردین ماه ۱۳۹۷

رایانامه :

Metror.civil@gmail.com

نام کاربری بنده در تلگرام

[@metrorir](https://www.t.me/metrorir)

کانال تلگرامی ما :

www.t.me/metror

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
سازمان	اُرگان	۱
کارشکنی ، آشوب	اِخلال ، اخلال	۲
نوآوری	ابتکار	۳
هرگز ، هیچ‌گاه	ابدأ	۴
نوآفرینی ، نوآوری	ابداع	۵
اندازه ها ، گوشه ها ، بُعدها	ابعاد	۶
دستور داده شد، فرمان رسانی شد ، پیام رسانی شد (ابلاغ شد)	ابلاغ شد	۷
ساختمان ها، ساختمانی	ابنیه	۸
پوشیدگی ، سر بسته بودن	ابهام	۹
سراچه	اتاق	۱۰
شهروندان	اتباع	۱۱
هم بند ، پیوستگی ، پیوند ، به هم پیوستن	اتصال	۱۲
رخداد ، پیامد ، ناگهانی	اتفاق ، اتفاقی	۱۳
بیشترین دیدگاه ، هماد رأی ها ، هم رأی ، یگانگی دیدگاه ها	اتفاق آرا	۱۴
به زور ، زوری	اجبار	۱۵
پرهیز ، دوری ، گریز	اجتناب	۱۶
دوری ، پرهیز	احتذار	۱۷
ارجمندانه ، با ارجمندی ، گرامیداشت ، (با احترام)	احتراما	۱۸
با بالاترین سپاس ها	احترامات فائقه	۱۹
شمردن ، شماره کرد ، شمارش ، برآورد	احتساب	۲۰
گمان ، شایدی	احتمال	۲۱
نیاز ، نیازمندی	احتیاج	۲۲
پروا ، پاییدن ، به هوش بودن ، پایشمندی	احتیاط	۲۳
گنج ها ، گنجایش‌ها	احجام	۲۴
بنا کردن ، ساخت و ساز ، ساختن ، بنیاد کردن ، پدید آوردن ، نوسازی	احداث	۲۵
فراخواندن ، فراخوانده شدن	احضار	۲۶
دادگری ، دادرسی	احقاق	۲۷

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۲۸	احکام	دستورها ، فرمان ها
۲۹	اختراع	نوآفرینی
۳۰	اختصاراً	به کوتاهی ، کوتاه گفت
۳۱	اختلاف ، تفاوت	ناسازگاری ، ناهمسانی ، دوگانگی ، چندگانگی ، دگرسان ، ناساز ، ناهمگون
۳۲	اختلاف نظر	دیدگاه ناساز ، دیدگاه‌های ناهمگون ، دوگانگی دیدگاه ها
۳۳	اخذ کردن	گرفتن ، دریافتن
۳۴	اخطار	هشدار ، یادآوری
۳۵	اخلاق	رفتار ، خوی ها
۳۶	اخیر	تازگی ، تازه ، واپسین ، گذشته ،
۳۷	ادعا (کلیم)	فراخواست ، داوش ، (ادعا)
۳۸	ارادتمند	سرسپار ، سرسپرده
۳۹	اراده	خواست
۴۰	اراضی	زمین ها
۴۱	ارائه	پیشکش ، پیش آوری
۴۲	ارتباطات	پیوندها ، رسانش ها ، (ارتباط ها)
۴۳	ارتعاش	لرزش
۴۴	ارتفاع	بلندا ، بلندی ، بالا
۴۵	ارتقا	پیشرفت ، بالابردن ، پایه دادن ، افزایش رتبه
۴۶	ارتکاب	دست به کار شدن ، انجام
۴۷	ارجاع	فرستادن ، واگذاشت
۴۸	ارجح	برتری
۴۹	ارسال	فرستادن ، گسیل ، روانه
۵۰	ارشاد	راهنمایی
۵۱	اسامی	نام ها
۵۲	اسبق	پیش تر
۵۳	استثناء	مگرپذیر ، جدا ، سوای

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
بازیابی ، برداشت	استحصال	۵۴
آگاهی ، یادداشتن	استحضار	۵۵
نگهبانی	استحفاظ	۵۶
سزاواری	استحقاق	۵۷
کارگزینی ، کارمندگزینی	استخدام	۵۸
بیرون کشی ، برهیختن	استخراج	۵۹
پس گرفتن ، واپس داد ، پس دادن ، بازستانی	استرداد	۶۰
کناره گیری	استعفا	۶۱
آگه خواست ، واجیدن ، قیمت خواهی	استعلام	۶۲
کاربرد	استعمال	۶۳
بهره مندی ، بهره بردن ، سود بردن	استفاده	۶۴
واپرسیدن	استفسار کردن	۶۵
پیشواز ، پذیرش ، پذیراک	استقبال	۶۶
یاری ، کمک خواهی	استمداد	۶۷
پیوستگی ، همارگی	استمرار	۶۸
سرپیچی ، خودداری کردن ، سرباز زدن	استنکاف	۶۹
فرسایش ، فرسایی	استهلاک	۷۰
کرایه ای ، گاه بها ، اجاره ای	استیجاری	۷۱
زودتر ، هرچه زودتر ، باشتاب ، بسیار فرز ، کمترین زمان	اسرع وقت	۷۲
فرنودین ، دفتر ها ، نَوَرده ها ، تَزده ها ، قباله ، (دست کم بگوئیم سند ها ، استناد شده ها)	اسناد (مستندات)	۷۳
دشواری ، نادرستی	اشکال	۷۴
کم و کاستی ها	اشکالات	۷۵
ویرایش ، ویرایش ها	اصلاح ، اصلاحات	۷۶
افزایش ، افزون ، افزوده ، افزودن	اضافه	۷۷
افزوده بها ، افزون بها ، (اضافه بها)	اضافه بها	۷۸
خاموش کردن	اطفا	۷۹

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
آتش نشانی	اطفا حریق	۸۰
پیام رسانی ، آگاهی دادن	اطلاع رسانی	۸۱
داده ها	اطلاعات	۸۲
بیان دیدگاه (اظهار نظر فرمایید = دیدگاه خود را بیان فرمایید)	اظهار نظر	۸۳
ارزش ، استوار ، ورسنگ ، استوار ، ارج	اعتبار	۸۴
واخواهی ، واخواست	اعتراض	۸۵
کارایست ، دست از کار کشیدن	اعتصاب	۸۶
باور ، گروه	اعتقاد	۸۷
واگذاری ، بخشیدن ، پیشکش ، ارزانی	اعطا	۸۸
آگاه نمودن ، بازنمود	اعلام	۸۹
اگرچه ، همانند ، از میان ، از آن دسته	اعم از	۹۰
همانند فهرست های بها	اعم از فهرس بها	۹۱
بکارگیری ، انجام	اعمال	۹۲
بیشتر ، بیشترین	اغلب	۹۳
تندروی ، زیاده روی ، گزافه	افراط	۹۴
انجام دادن ، دست به کار شدن ، دست زدن	اقدام کردن	۹۵
رده ها ، کالاها ، نمونه ها	اقلام	۹۶
بیشتر	اکثر	۹۷
گروه ، دسته	اکیپ	۹۸
با این همه ، اگر چه ، به راستی ، به درستی ، همانا	البتّه ، جداً	۹۹
پیوست	الحاق	۱۰۰
پیوست به پیمان ، افزایش ... (افزایش زمان و یا بهای پیمان)	الحاقیه	۱۰۱
بایسته ، ناگزیرانه ، ناگزیر ، ناگزیرانه ، بایدی	الزام آور (لازم ، ضروری)	۱۰۲
بایسته ها ، بایستگی ها ، نیازها ، بایدی ها	الزامات	۱۰۳
برتری ، فردات	امتیاز	۱۰۴
پاینام ، (امضا)	امضاء	۱۰۵
کارها ، نهادها	امور	۱۰۶

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱۰۷	انتخاب	گزینش ، گزینه ، سوا ، سواسازی ، جداسازی
۱۰۸	انتفاع	سودبری
۱۰۹	انحصار ، انحصاری	تک گزینه ای ، در بستگری ، یک داو ، یکتا ، تنها در دست ، (انحصار)
۱۱۰	انعقاد قرارداد	پیمان بستن ، بستن پیمان ، بستن قرارداد
۱۱۱	انقضاء	پایان یافت ، پایان زمان ارزش
۱۱۲	انواع	گونه ها ، چند گانه (اگر هم جنس باشند گونه های همسان و اگر از یک جنس نباشند گونه های ناهمسان می گوئیم)
۱۱۳	اول	نخست ، (اول)
۱۱۴	اولیه	نخستین ، ابتدایی ، (مبلغ اولیه قرارداد = مبلغ ابتدایی پیمان)
۱۱۵	اولویت	برتری ، نخش
۱۱۶	اهمیت	ارزشمند
۱۱۷	ایام	روزها
۱۱۸	ایده	انگاره ، اندیشه ، مونه
۱۱۹	ایده آل	آرمانی ، دلخواه
۱۲۰	ایجاب	پذیرفتن ، نیاز
۱۲۱	ایجاد	ساختن ، برپایی ، آفرینش ، گشایش
۱۲۲	ایمن	آبیم
۱۲۳	آرشیئتکت	دزداد ، دزداد ، (آرشیئتکت)
۱۲۴	آرشیو	بایگانی
۱۲۵	آسفالت	گژفه ، (اسفالت)
۱۲۶	آمین	چنین باد
۱۲۷	آنالیز	واکاوی ، آناکاو . (آنالیز)
۱۲۸	انتها	پایان ، فرجام ، سرانجام
۱۲۹	آیتمایز ، آیتم یابی	ردیف یابی ، همردیفی
۱۳۰	باعث	مایه ی
۱۳۱	بدین وسیله	بدین گونه
۱۳۲	بر طبق	بر پایه ی ، برابر با ، براساس ، همچون
۱۳۳	برعکس (بالعکس)	وارونه ، واژگون ، واژگونه

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱۳۴	بعد از	پس از
۱۳۵	بعدی	پسین ، پس از این
۱۳۶	بلا تکلیف	سردرگم ، بی برنامه
۱۳۷	بنفسه	به خودی خود
۱۳۸	به ازاء	بجای ، برابر
۱۳۹	به دفعات لازم	به شمار بایسته ، به هر بار که بایسته است
۱۴۰	به زعم ما	به باور ما
۱۴۱	به طور کامل	بی کم و کاست
۱۴۲	به طور کل	به یکباره
۱۴۳	به طور مشخص	به گونه‌ی ویژه
۱۴۴	به عبارت دیگر	به بیان دیگر
۱۴۵	به محض	همین که
۱۴۶	به نسبت	در سنجش ، به همان برابر
۱۴۷	به نظر (به نظر اینجانب)	دیدگاه (به دید بنده ، از دید بنده ، دیدگاه بنده) ، به نگر
۱۴۸	به واقع (در واقع)	به راستی
۱۴۹	به هر عنوان	به هر روی ، به هر نام ، بر هر برنامه
۱۵۰	بی اعتبار	بی ارزش ، بی ارج
۱۵۱	بی مورد	بیهوده ، نابجا
۱۵۲	بین المللی	جهانی ، بین کشورها ، فرامرزی
۱۵۳	پارت تایم	پاره وقت
۱۵۴	پارک	پردیس ، (پارک)
۱۵۵	پارکینگ	توقفگاه ، ایستماند ، (پارکینگ)
۱۵۶	پاساژ	تیمچه ، بازارچه
۱۵۷	پاکات	بسته ها ، بریکها
۱۵۸	پاکت	بسته ، بریک
۱۵۹	پرستیز	منش ، ستایش انگیزی
۱۶۰	پست	ایستگاه ، پایگاه ، پاسگاه

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱۶۱	تا ابد	تا همیشه ، بی پایان
۱۶۲	تا حالا	تاکنون
۱۶۳	تابع	پیرو ، پایناک
۱۶۴	تابعیت	شهروندی
۱۶۵	تابلو	نگاره ، پلمه ، تخته سیاه، (تابلو)
۱۶۶	تاجر	بازرگان
۱۶۷	تاخیر در پرداخت	دیرکرد ، پس اُفت
۱۶۸	تاخیرات	دیرکردها ، پرمگان
۱۶۹	تاخیر در کار	دیرکرد در کار ، فرغول
۱۷۰	تادیه	پرداخت ، وا گذاشت
۱۷۱	تاسف	افسوس
۱۷۲	تاسیسات	سامانه
۱۷۳	تامل	درنگ ، سکالش
۱۷۴	تامین	برآوردن ، فراهم آوری ، آماده کردن ، خرید ، فراهم کردن
۱۷۵	تامین دلیل	برهان گیری ، برهان گرفت ، آوند گیری
۱۷۶	تاور ، جرثقیل	بالابر، باربردار
۱۷۷	تایید	درستی ، آستیدن ، پذیرش ، پی بردن ، تایید
۱۷۸	تایید کرد	پذیرفت ، بازشناخت ، به درستی آن پی برد، آستید
۱۷۹	تبانى	سازش ، ساخت و پاخت
۱۸۰	تبیین	بازگفت ، باز نمود
۱۸۱	تجاری ، تجارت	بازرگانی
۱۸۲	تجدید نظر	فرجام خواهی ، بازبینی ، بازنگری ، دوباره بینی
۱۸۳	تجربه	کارآزمودگی ، ا روند
۱۸۴	تجزیه بها (آنالیز بها)	فراکاو بها ، تجزیه بها
۱۸۵	تجمعی	انباشت شده
۱۸۶	تجهیزات	آماد ، ساز و برگ
۱۸۷	تحقیق	وارسی ، پژوهش ، بررسیدن

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱۸۸	تحکیم	استوار ، پایدار نمودن ، سفت نمودن ، استواری
۱۸۹	تحمیل	وادار ، واداشتن
۱۹۰	تحویل قطعی	پایان داد ، پایان کار ، پایان گرفت
۱۹۱	تحویل موقت	میان داد ، میان گرفت ، میان کار ، تحویل میانی
۱۹۲	تخفیف	دَهش ، پیشکش ، ارمغان ، تخفیف
۱۹۳	تدارک	آماده نمودن
۱۹۴	تدبیر	چاره ، کاردانی ، چاره جویی
۱۹۵	تدریجا	کم کم ، اندک اندک ، رفته رفته
۱۹۶	تدوین	نگارش ، گردآوری
۱۹۷	تراس	مهتابی ، ایوان ، بهار خواب
۱۹۸	ترخیص	رهاش
۱۹۹	تسطیح	هموارسازی
۲۰۰	تسهیلات	آسان کردها
۲۰۱	تشابه	همانند ، همسانی ، همانندی
۲۰۲	تشخیص	شناسایی ، بازشناخت
۲۰۳	تشریح	واشکافی ، روشن سازی ، روشن گویی
۲۰۴	تشریفات (قضایی)	آیین دادرسی ، آیین قضایی
۲۰۵	تشکر	سپاس ، سپاسگزاری
۲۰۶	تشکیل	ساختن ، پایه ریزی ، سازمان دادن
۲۰۷	تصریح	رک ، راست ، روشن (تصریح شده باشد = به روشنی بیان شده باشد)
۲۰۸	تصمیم	برآن شده ، رأی ، گزیرش
۲۰۹	تصویب	پذیرش ، برنهادن ، برنمود ، پذیره
۲۱۰	تصویب کرد	برنهاد ، برنمود
۲۱۱	تطبیق	برابر سنجی
۲۱۲	تعاریف	شناسایی ، شناسایی واژه ها
۲۱۳	تعبیه	جاسازی
۲۱۴	تعديل	تراز ، همترازی ، برابر کردن ، (تعديل)

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۲۱۵	تعديل معكوس	تراز برگردان ، تراز وارون ، (تعديل معكوس)
۲۱۶	تعريف	شناساندن ، (تعاریف = شناسایی)
۲۱۷	تعطيل	فرويش (تعطيلات = فرویشان)
۲۱۸	تعقل	خردورزی
۲۱۹	تعليق	درنگ ، آویزش ، آگش ، فروهسته ، (تعليق)
۲۲۰	تعليم	آموزش ، دانشوری
۲۲۱	تعليمات	آموزه ها ، آموزش ها
۲۲۲	تعمد	دانسته ، از دست
۲۲۳	تعمير	بازسازی ، نوسازی ، بهسازی ، نيسارش
۲۲۴	تعويض	جایگزین
۲۲۵	تعهد	پذيرش ، پايبندی ، به دوش گرفتن ، به گردن گرفتن
۲۲۶	تعيين	گزینش ، بازنمون
۲۲۷	تعيين صلاحيت	شايسته سنجی ، رده دهی ، پایه دهی
۲۲۸	تغيير	دگرش
۲۲۹	تقاضا	درخواست
۲۳۰	تقريباً	کم و بیش ، نزدیک به ، (به تقريب)
۲۳۱	تقويم	برآورد ، ارزیابی ، گاهشمار ، سالنامه
۲۳۲	تقويت	توانبخشی ، توان افزایی
۲۳۳	تكميل	بفرجام رساندن ، پايان يافته ، فرجامیدن ، کامل کردن ، پر شدن
۲۳۴	تكنيك	شگرد
۲۳۵	تلقى	برداشت ، دیدگاه
۲۳۶	تنفيذ	استوارسازی ، انجام داد
۲۳۷	توضيحات	بازنمودها ، بازگفت ها ، فرانمودها ، روشن سازی
۲۳۸	تهنيت	شادباش ، فرخنده باد
۲۳۹	تهيه	فراهم ، آماده سازی ، ساخت
۲۴۰	جبران	توخت ، بازپرداخت ، توزش ، بازسازی ، جبران
۲۴۱	جدار	دیواره
۲۴۲	جدار خارجي	دیواره بیرونی

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۲۴۳	جدول	زیگ ، (جدول)
۲۴۴	جریمه / جرائم	تاوان / جریمه‌ها
۲۴۵	جمع	رَمَن ، (جمع)
۲۴۶	جمعه	آدینه
۲۴۷	جمعی	گروهی
۲۴۸	جنس	کالا
۲۴۹	جواب	پاسخ
۲۵۰	چک لیست	بازبینی ، سیاهه واریسی . کاربرگ واریسی
۲۵۱	حادثه	پیشامد ، رخداد
۲۵۲	حاصل	برآمد ، دستاورد، ره آورد ، فرآورده ، بهره ، دستامد
۲۵۳	حال	اکنون ، اینک ،
۲۵۴	حال آنکه	از سویی ، شگفت اینکه ، اینک آنکه
۲۵۵	حتی	هتا ، تا آنجا که ، اگرچه
۲۵۶	حجم	اندازه ، گنجایش ، فراوانی ، انبوه
۲۵۷	حد	کرانه ، مرز ، پایان (بی حد = بی پایان ، بی کرانه)
۲۵۸	حداقل	دست کم ، کمینه
۲۵۹	حداکثر	دست بالا ، بیشینه
۲۶۰	حدس	گمان
۲۶۱	حذف	از میان بردن ، (حذف کرد = از میان برد) ، نابودکردن ، پاک کردن
۲۶۲	حسن انجام کار	درستی انجام کار ، (حسن انجام کار)
۲۶۳	حفاری	کندن ، خاکبرداری
۲۶۴	حفاظت	نگهداری ، نگهداری ، پاسداشت
۲۶۵	حفظ	نگهداشت ، نگهدار ، پاس
۲۶۶	حق	روا
۲۶۷	حق ماموریت	کارانه
۲۶۸	حقوق	دستمزد
۲۶۹	حقیقت	راستی ، درستی ، فرهود
۲۷۰	حکم	فرداد ، فرمان ، دستور
۲۷۱	حل اختلاف	داوری
۲۷۲	حمل (حمل و نقل)	ترابری ، ترابرد ، باربری ، جابجایی
۲۷۳	خاتمه	پایان ، فرجام ، سرانجام ، پایان دادن

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۲۷۴	خاص	ویژه ، برجسته ، برگزیده
۲۷۵	خالص	سره ، ناب ، نت (واژه نت کاربرد فراوان و استاندارد ی یافته)
۲۷۶	خدشه	آسیب ، خراش
۲۷۷	خسارت	زیان ، گزند . آسیب
۲۷۸	خطر	آسیب ، بیم ، گزند
۲۷۹	خطرناک	بیمناک ، دشوار ، زیانبار
۲۸۰	خلاصه	چکیده ، کوتاه ، فشرده ، گزیده
۲۸۱	خلاصه متره	فشرده متره،(خلاصه متره)
۲۸۲	داخل	درون ، تو ، اندر
۲۸۳	دانلود	بارگیری ، دریافت ،(دانلود)
۲۸۴	دایم ، دائم	همیشگی ، همواره ، پایا
۲۸۵	در اختیار	در دست ، دردسترس
۲۸۶	در ارتباط با	درباره‌ی
۲۸۷	در این صورت ، بدین ترتیب	بدینگونه ، به این سان ، بدینسان
۲۸۸	در صورتی که	چنانچه
۲۸۹	در غیر اینصورت	وگرنه
۲۹۰	درج شده	گنجانده شده
۲۹۱	دستورالعمل	شیوه نامه ، دستورکار
۲۹۲	دعوتنامه	فراخوان ، فراخواند ، فراخوان نامه
۲۹۳	دفاتر	دفترها
۲۹۴	دفاع ، دفاعیه	پشتیبانی ، پدافند ، ایستادگی ، پاناک
۲۹۵	دفتر مرکزی	دفتر ستاد
۲۹۶	دفعات	بارها ، شمار
۲۹۷	دلیل	برهان ، آوند ، فرنود (به این دلیل = به این برهان)
۲۹۸	دوجداره	دو لایه
۲۹۹	دوره	چرخه ، (دوره)
۳۰۰	دوره تضمین	چرخه‌ی پشتیبانی ، (دوره پشتیبانی ، دوره تضمین)
۳۰۱	ذوب	گدازش (برای فلزات) ، آب شدن (برای یخ و برف)
۳۰۲	رای گیری	همه پرسی
۳۰۳	رسمی	قانونی

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۳۰۴	رعایت	پاسداشت ، پایش
۳۰۵	رفع ابهام	زدایش ، دریافتن ، (رفع ابهام)
۳۰۶	رفع نقص	بازسازی ، نوسازی ، بهسازی ، کاستی زدایی
۳۰۷	زیاد	بسیار، فراوان
۳۰۸	ژئودزی	زمین پیمایی
۳۰۹	ژئوگرافی - جغرافی	بوم شناسی ، گیاتشناسی
۳۱۰	سابقه ، ماسبق	پیشینه ، گذشته
۳۱۱	سالن	تالار
۳۱۲	سرجمع	روی هم رفته ، همبارش ، هم افزون (بخشنامه سرجمع = بخشنامه هم افزون)
۳۱۳	سرع	شتاب ، زود ، فرز
۳۱۴	صرفا	به تنهایی ، تنها ، به سادگی
۳۱۵	سریع السیر	تندرو ، بادپا
۳۱۶	سطح	تراز ، رو ، بالا، (سطح)
۳۱۷	سطح صاف و مستوی	هموار ، هامن
۳۱۸	سعادت‌مند	خوشبخت
۳۱۹	سلام	درود
۳۲۰	سوال	پرسش ، پرسیدن ، درخواست
۳۲۱	سوق	بازار
۳۲۲	سه‌م	دانگ ، بخش
۳۲۳	سهوی	ناخواسته ، نادانسته
۳۲۴	سیستم	سامانه ، دستگاه
۳۲۵	شاخص های تعدیل	شناسه های همترازی
۳۲۶	شامل	درب‌گیرنده ، درب‌گیری
۳۲۷	شرایط	سامه ها
۳۲۸	شرایط عمومی پیمان	سامه های همگانی پیمان ها ، (شرایط عمومی پیمان)
۳۲۹	شرق	خاور ، خاوران
۳۳۰	شروع	آغاز
۳۳۱	شفاهی	گفتاری ، زبانی
۳۳۲	شکایت	دادخواست ، شاوید ، شاویش
۳۳۳	شکل	ریخت ، گونه ، نگاره ، چهره ، رخساره
۳۳۴	شمول	درب‌گیری ، درب‌گیرنده

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
کارفرما	صاحب کار	۳۳۵
برونده ، (صادر کردن)	صدور	۳۳۶
به روشنی	صراحتا	۳۳۷
شایستگی	صلاحیت	۳۳۸
فرآوری ، فرآورده ، صنعت‌ها، (صنایع)	صنایع	۳۳۹
پیشه ، افزار	صنعت	۳۴۰
رسته	صنف	۳۴۱
انجمن نوشت ، (صورت مجلس)	صورت مجلس	۳۴۲
کارکرد ، کارکرد ماهانه ، کارکرد سه ماهه ، (صورت وضعیت)	صورت وضعیت	۳۴۳
کارکرد پایانی ، (صورت وضعیت قطعی)	صورت وضعیت قطعی	۳۴۴
کارکرد پیش پایانی ، کارکرد پیش از قطعی	صورت وضعیت ماقبل قطعی	۳۴۵
کارکرد میانی، (صورت وضعیت موقت)	صورت وضعیت موقت	۳۴۶
نشست نامه ، پیشنهاد ، (صورت جلسه)	صورت جلسه	۳۴۷
پرداخت نامه ، سپاهه	صورت حساب	۳۴۸
بخشنامه ، روش اجرا ، فراریز	ضابطه	۳۴۹
کلفتی ، (ضخامت)	ضخامت	۳۵۰
زبانزد ، (مَثَل)	ضرب المثل	۳۵۱
زیان	ضرر	۳۵۲
به درستی ، بی برو برگرد ، بی گفتگو	ضرس قاطع	۳۵۳
درانگار ، نرخ ، (ضریب)	ضریب	۳۵۴
سست ، ناتوان ، کم توان ، کم نیرو	ضعیف	۳۵۵
گروبی ، پایندنامه ، پشتوانه ، (ضمانت نامه)	ضمانت نامه	۳۵۶
روش های اجرایی ، بند فند ، آیین نامه‌ها	ضوابط فنی	۳۵۷
اشکوب ، چینه ، دسته ، رده	طبقه	۳۵۸
دسته بندی ، رده بندی ، (طبقه بندی)	طبقه بندی	۳۵۹
برنامه ، گستره ، پیشنهاد	طرح	۳۶۰
دو سوی پیمان	طرفین پیمان	۳۶۱
روش ، راه ، شیوه ، روند	طریق	۳۶۲
درازا ، راستا ، درازی ، درازه ، درازنا (در طول = در راستا) ، کش	طول	۳۶۳
پهناک	طول جغرافیایی	۳۶۴
کش دادن	طول دادن	۳۶۵

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۳۶۶	طول کشید	به درازا کشید ، دیرشد
۳۶۷	ظرفیت مجاز	توان همزمان
۳۶۸	عابر	رهگذر
۳۶۹	عاری	بدون ، بی بهره ، برهنه ، برکنار
۳۷۰	عالی	بسیار خوب ، بلند پایه ، والا ، ارجمند ، برجسته ، برسو
۳۷۱	عاقل	خردمند ، دانشمند
۳۷۲	عامل	گزینه ، ردیف
۳۷۳	عبارت است از	شامل
۳۷۴	عبث	بیهوده ، بی ارزش ، پوچ ، گزاف
۳۷۵	عدم قصور	بی گناهی ، کوتاهی نکردن
۳۷۶	عذر	پوزش
۳۷۷	عرض	پهنا
۳۷۸	عرف (عُرف)	روال ، پذیرفته شده
۳۷۹	عرف کرد	روال نمود ، نهادینه کرد
۳۸۰	عشق	شیدایی
۳۸۱	عضو	هموند ، اندام ، کاربر
۳۸۲	عکس	فرتور ، نگاره
۳۸۳	عمران	آبادانی
۳۸۴	عمق	ژرفا ، گودی
۳۸۵	عمل و عکس العمل	کنش و واکنش
۳۸۶	عملکرد	کارکرد
۳۸۷	عملیات	کار ، کارها ، (عملیات)
۳۸۸	عودت	پس فرستادن ، بازگردانی
۳۸۹	عهده	دوش ، بردوش ، (عهده)
۳۹۰	غرامت	تاوان
۳۹۱	غرب	باختر ، باختران
۳۹۲	غفلت	لغزش ، ناآگاهی ، فراموشکاری
۳۹۳	غلط	نادرست ، لغزش
۳۹۴	غیر	دگر ، نا ، بی ، جدا ، مگر ، بجز
۳۹۵	غیرفعال	بی کنش
۳۹۶	غیرفعال کردن	از کار انداختن

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۳۹۷	غیرقابل جبران	تاوان ناپذیر ، توزش ناپذیر
۳۹۸	فاقد	بدون ، بی ، نادار ، نبود، بی بهره
۳۹۹	فاقد اعتبار	بدون ارزش ، بی ارزش ، ارزشی نداشتن ، بیواریه
۴۰۰	فایده	سود ، بهره
۴۰۱	فتوکپی	بازرخش
۴۰۲	فراغت	آسایش
۴۰۳	فرض ، پیش فرض	انگاره ، انگاشتن ، پنداشت ، گمان
۴۰۴	فرضاً	اگرچه ، گرچه ، به گمان ، به انگار
۴۰۵	فرم ، فرمت ، فایل	کاربرگ
۴۰۶	فرمول	سانیز ، نمودک ، انگارش
۴۰۷	فسخ	به هم خوردن
۴۰۸	فصل	گروه ، دسته ، (فصل)
۴۰۹	فکر	اندیشه
۴۱۰	فلزات	توپال ها
۴۱۱	فعالیت	ردیف کاری ، کوشش ، تلاش
۴۱۲	فن ، فنون	فند ، فندها (فن ، فن ها)
۴۱۳	فواصل	مسیرها
۴۱۴	فوریت	بی درنگ ، بی درنگی
۴۱۵	فوق	بالا ، فراز
۴۱۶	فونداسیون	شالوده
۴۱۷	فهارس بها	دفترچه های بها
۴۱۸	فهرست بهای تاسیسات	فهرست بهای سامانه‌ها
۴۱۹	قابل	شایان ، درخور، توانا
۴۲۰	قابل تامل	شایان درنگ، درخور توجه
۴۲۱	قابل تطبیق	شایان سنجش ، شایان برابری ، درخور برابری
۴۲۲	قابل توجه	شایان نگر، (شایان توجه)
۴۲۳	قابل جبران	تاوان پذیر ، توزش پذیر
۴۲۴	قابل قسمت	بخش پذیر
۴۲۵	قاطع	بی چون و چرا ، بُرا
۴۲۶	قائم	ایستاده
۴۲۷	قبل	پیش

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۴۲۸	قبول	پذیرش شده ، پذیرفته
۴۲۹	قدیم	پارینه ، دیرین ، (قدیم)
۴۳۰	قرار	گونه
۴۳۱	قشر	لایه ، پوسته ، رویه
۴۳۲	قصور	کوتاهی
۴۳۳	قطعات	سازه ها ، تکه ها ، بریده ها ، برش شده ها
۴۳۴	قطعی	پایانی ، انجامین ، سد در سد
۴۳۵	قنات	کاریز ، (قنات)
۴۳۶	قوا	نیروها
۴۳۷	قیمت جدید	بهای تازه ، بهای کار تازه ، (قیمت جدید)
۴۳۸	قیمت واحد	بهای یکا ، بهای هر یکا
۴۳۹	کار جدید	کار تازه ، کاره نو
۴۴۰	کارهای جدید	کارهای تازه ، کارهای نو
۴۴۱	کتبی	نوشتاری
۴۴۲	کثیر	انبوه ، فراوان ، بسیار ، پرشمار ، چند
۴۴۳	کثیرالانتشار	پرشمارگان
۴۴۴	کد عامل	شناسه زیرردیف (کاربرد این واژه در تجزیه بهاست)
۴۴۵	کسربها	کاهش بها
۴۴۶	کسورات	کم کردها ، کاهش های بها ، بدهی ها ، (کسور)
۴۴۷	کفایت ، تکافو	بسنده
۴۴۸	کمی و کیفی (کمیت و کیفیت)	اندازه و چگونگی
۴۴۹	کمد	اشکاف ، گنجه
۴۵۰	کمیسیون	کارگروه
۴۵۱	کن لم یکن شده	از ارزش افتاده ، بی ارزش گردیده ، بی اثر
۴۵۲	کوئری	درخواست
۴۵۳	گالوانیزه	آبکاری شده ، (گالوانیزه)
۴۵۴	لایحه تاخیرات و ادعا (Claim)	فراخواست ، دیرکردها و داوش نامه (تاخیرات و ادعا ، کلیم)
۴۵۵	لباس	جامه ، رخت
۴۵۶	لذا	بنابراین ، از این رو ، چونکه ، زیرا
۴۵۷	لطفاً	خواهشمند است
۴۵۸	لغاز	گوشوار

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
تا	لغایت	۴۵۹
واژه	لغت	۴۶۰
بر هم خوردن ، برهم زدن . شکستن	لغو	۴۶۱
کارشناسی	لیسانس	۴۶۲
فهرست ، سیاهه	لیست	۴۶۳
دگرمانی بها ، تفاوت بها	مابه التفاوت	۴۶۴
تار	مات	۴۶۵
تا زمانی که	مادام	۴۶۶
سرشت	ماهیت	۴۶۷
أریب ، کج	مایل	۴۶۸
ناامید ، دلسرد ، سرخورده	مایوس	۴۶۹
خجسته ، گرمی ، همایون ، پدram	مبارک	۴۷۰
بنیادها ، پایه‌ها ، نهادها	مبانی	۴۷۱
بها ، ارزش	مبلغ	۴۷۲
بهای انباشت شده ، بهای روی هم ، بهای کل	مبلغ تجمعی	۴۷۳
پایه ، اساس ، بنیاد	مبنا	۴۷۴
زبردست ، چیره دست	متبحر	۴۷۵
کارشناس ، کارآزموده	متخصص	۴۷۶
کارشناسان	متخصصین	۴۷۷
روالمند ، روامند ، به روال	متداول	۴۷۸
مترور ، کارشناس متره و برآورد و آیین پیمان ، برآورد کننده	مترور	۴۷۹
روال شده	متعارف	۴۸۰
بی شمار ، چند ، فراوان	متعدد	۴۸۱
خواهان ، درخواست کننده	متقاضی ، مایل	۴۸۲
همبُر ، همگذر	مقاطع	۴۸۳
پایانی ، فرجامین ، قرارداد تمام کننده، (متمم)	متمم	۴۸۴
درخور ، فراخور ، جور ، بهترین	متناسب	۴۸۵
میانه ، میانی ، میانگین	متوسط	۴۸۶
نمونه ، یک یا چند نمونه	مثال	۴۸۷
مانند ، همانند ، بسان	مثل	۴۸۸
برای نمونه	مثلاً (مثلاً)	۴۸۹

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۴۹۰	مثلث	سه گوش، لچک
۴۹۱	مثلثی	لچکی
۴۹۲	مجدد ، مجدداً	دوباره ، چند باره
۴۹۳	مجرب	کارآزموده ، ورزیده
۴۹۴	مجری	کاردار ، پیمانکار
۴۹۵	مجزا ، مستقل	جدا از هم ، سوا
۴۹۶	مجمع	انجمن (مجمع تشخیص مصلحت نظام = انجمن بزرگان بایسته شناس کشور)
۴۹۷	مجموع (مجموعاً ، در مجموع)	با هم ، روی هم رفته
۴۹۸	مجموعه	گروه ، گردآمده ، انبوهه
۴۹۹	مجوز (پرمیت)	پروانه ، پذیرش ، پذیرشنامه ، رواید ، دستور
۵۰۰	محاسبه	برآورد ، رایانش ، سنجش ، شمارش ، اندازه گیری
۵۰۱	محدب	کوژ
۵۰۲	محدوده	گستره ، چارچوب ، در یک کرانه ، در یک دامنه
۵۰۳	محصول	برونداد ، فرآورده ، بازده ، ساخته ، (محصول)
۵۰۴	محضر (دفتر اسناد رسمی)	دفترخانه ، نسکخانه
۵۰۵	محل اتصال	پیوندگاه ، هم بندگاه ، جای ، جایگاه
۵۰۶	محل درج	جای نوشتن
۵۰۷	محوطه	پهنه ، جایگاه ، محوطه
۵۰۸	مدت	زمان ، گاه ، هنگام
۵۰۹	مدت طولانی (مدت مدید)	دیرباز ، دیرزمان ، دیرگاه ، چند گاهی
۵۱۰	مدفون	خاک شده ، گوران
۵۱۱	مدیریت	گردانش ، سرپرستی ، گرداندن ، (مدیریت)
۵۱۲	مذاکره	گفتگو ، گفت و شنود ، گفت و گدار
۵۱۳	مراتب	چگونگی ، پایهها
۵۱۴	مرافعه	زد و خورد ، ستیز ، کشمکش
۵۱۵	مربوط	وابسته
۵۱۶	مرتفع	بلند
۵۱۷	مرحله	گام ، خوان ، پله
۵۱۸	مرضی الطرفین	داور دو سویه ، دادگر ، داور ، دادمنش
۵۱۹	مرکب	آمیخته ، آمیژه
۵۲۰	مرمت ، تعمیر	بازسازی ، نوسازی ، بهسازی

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
ارزش رایی، افزون گری ، (مزایده)	مزایده	۵۲۱
بازه راه ، درازای راه ، طول راه	مسافت ، فاصله	۵۲۲
پرسش ها ، پیش آمدها ، دشواری ها	مسائل	۵۲۳
سوا ، بجز، مگرپذیر	مستثنی	۵۲۴
فرنوده ، با برهان ، آونده	مستدل	۵۲۵
پیوسته ، همیشگی ، پایا	مستمر	۵۲۶
تخت ، پهن ، یکدست ، هموار	مسطح	۵۲۷
آرمه (مانند بتن آرمه بجای بتن مسلح)	مسلح	۵۲۸
سالخورده ، سالمند	مسن (مسن)	۵۲۹
کارگزار ، سرپرست ، پاسخگو	مسئول	۵۳۰
سرپرست فند ، سرپرست فنی	مسئول فنی	۵۳۱
بر دوش گیری ، پذیرش	مسئولیت	۵۳۲
همانند ، همسان ، همگون	مشابه	۵۳۳
رایزن ، هم سگال ، (مشاور)	مشاور	۵۳۴
ویژگی ها ، شناسه ها	مشخصات	۵۳۵
سامه بر ، اما و اگر ، (به شرط)	مشروط	۵۳۶
سختی ، کمبود ، دشواری	مشکل	۵۳۷
دربپرداخت	مشمول پرداخت	۵۳۸
ساختمایه ها ، (مصالح)	مصالح	۵۳۹
به کاربردن ، گسارش	مصرف	۵۴۰
به کاربردنی ها ، نابازیافت ، کاری ، به کاربرده شده ، گسارشی	مصرفی	۵۴۱
برنهاده ، (تصویب شده)	مصوبه	۵۴۲
جُستار	مطالب	۵۴۳
بستانکاری ها	مطالبات	۵۴۴
دادخواست ، درخواست	مطالبه	۵۴۵
نوشتار ، نوشته	مطلب	۵۴۶
شایسته ، پسندیده، دل پذیر	مطلوب	۵۴۷
برابر ، یکسان	معادل	۵۴۸
بخشودگی	معافیت	۵۴۹
داد و ستد ، خرید و فروش ، سوداگری	معامله	۵۵۰
همیاری ، دستیار ، جانشین	معاونت	۵۵۱

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
کانی ، (معدنی)	معدنی	۵۵۲
سرشناس ، نامی ، نامدار	معروف	۵۵۳
آوازه ، سرشناسی	معروفیت	۵۵۴
آبادگری ، مهرازی ، دز دادی	معماری	۵۵۵
روال دارید ، رویه سازید	معمول فرمایید	۵۵۶
معنا ، آرش	معنی ، معنا	۵۵۷
آسیب دیده ، خراب	معیوب	۵۵۸
پیمانکار	مقاطعہ کار	۵۵۹
توان ، تاب ، نیرو	مقاومت	۵۶۰
همسنجی ، برابری	مقایسه	۵۶۱
اندازه ، (مقادیر = اندازه ها)	مقدار	۵۶۲
پیشگفتار ، دیباچه	مقدمه	۵۶۳
برنهاد ، فرموده ، دستوری ، قرار گذاشته شده	مقرر	۵۶۴
گزیرش شد ، بر آن شد	مقرر شد ، تصمیم گرفته شد	۵۶۵
کاو	مقعر	۵۶۶
مایه‌ی پرداخت شود	ملاک پرداخت قرار گیرد	۵۶۷
ناچار ، وادار ، ناگزیر	ملزم	۵۶۸
پیشگیری ، جلوگیری	ممانعت	۵۶۹
بازداشتن ، بازداشته شده ، بدون دسترسی	ممنوع	۵۷۰
شایسته و بجا ، بهتر	مناسب و متناسب	۵۷۱
ارزش کنی ، کاهشگری ، (مناقصه)	مناقصه	۵۷۲
نامزد ، خواستار ، داوخواه ، (مناقصه گر)	مناقصه گر	۵۷۳
داوگر ، کارگزار ، (مناقصه گزار)	مناقصه گزار	۵۷۴
بن مایه ، سرچشمه	منبع (منبع) ، مرجع	۵۷۵
خم ، کج ، کمان ، کمانی	منحنی	۵۷۶
پیوست ، پیوست شده	منضم (منضم)	۵۷۷
برابر ، همسو ، یکسان	منطبق	۵۷۸
بخش ، سرزمین ، برزن ، سامان ، سیر (مانند گرمسیر ، سردسیر)، (منطقه)	منطقه	۵۷۹
آزادگاه	منطقه آزاد	۵۸۰
دیدگاه	منظر (منظر)	۵۸۱
در برآورد نیامده باشد ، برآورد نشده باشد	منظور نشده باشد	۵۸۲

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
بازتاب داد	منعکس کرد	۵۸۳
دسترسی (مانند راه های دسترسی بجای جاده های مواصلاتی)	مواصلاتی	۵۸۴
کارآ ، کارآمد ، کارساز	موثر	۵۸۵
پیش نیازها ، مایه‌ی	موجبات	۵۸۶
دلخواه	مورد نظر ، مدنظر	۵۸۷
بایسته ، درخواستی ، خواسته شده ، درخواست شده	مورد نیاز	۵۸۸
نهاده‌ها	موسسات	۵۸۹
برنام ، فرنام، (موضوع)	موضوع	۵۹۰
جایگاه ، ایستار	موقعیت	۵۹۱
کاردانی ، ورزیدگی	مهارت	۵۹۲
مهراز ، (مهندس)	مهندس	۵۹۳
ترازینه‌ی میانی ، (نصاب متوسط)	نصاب متوسط	۵۹۴
ترازینه‌ی داد و ستدهای دولتی ، نصاب	نصاب معاملات دولتی	۵۹۵
ناسره ، ناویژه	ناخالص	۵۹۶
برآمده از ، به سبب	ناشی از	۵۹۷
ناظر ستاد ، بازرس برسو ، نظارت برسو،(ناظر عالیه)	ناظر عالیه	۵۹۸
بازرس کارگاهی / نظارت کارگاهی	ناظر مقیم / نظارت مقیم	۵۹۹
گنگ ، بی چم	نامفهوم	۶۰۰
برآمد ، پیامد ، سرانجام ، فرجام ، ره آورد	نتیجه	۶۰۱
روش ، شیوه	نحوه	۶۰۲
برابریا ، در برابر	نسبت به	۶۰۳
رونوشت ، نگارش ، ویرایش ، چاپ	نسخه	۶۰۴
برگرفته	نشأت گرفته	۶۰۵
روش های اجرایی و شیوه نامه های سازمان برنامه	نشریات سازمان مدیریت	۶۰۶
ترازینه ، تزار بایسته	نصاب (نصاب)	۶۰۷
افرازش ، افراشتن ، پیاده سازی	نصب (نصب)	۶۰۸
نیم ، یک دوم	نصف (نصف)	۶۰۹
دستگاه ، سامان ، کشور ، سازمان ، دیوان	نظام	۶۱۰
دستگاه فنی و اجرایی	نظام فنی و اجرایی	۶۱۱
گمان ، دیدگاه ، نگر (به گمان ، در نگر)	نظر (به نظر ، در نظر)	۶۱۲
مانند ، همسان	نظیر	۶۱۳

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۶۱۴	نفوذ	نشت ، رخنه
۶۱۵	نقاط ، مناطق	جاها ، خجک ها ، میانه ها ، نقطه ها ، منطقه ها
۶۱۶	نقص	خرابی ، کاستی ، نادرستی ، کمبود
۶۱۷	نقض	شکست ، گسیختن ، سرپیچی
۶۱۸	نقل قول	بازگفت ، گفتاورد
۶۱۹	نواقص	کاستی ها
۶۲۰	نوع	گونه
۶۲۱	نهایت	بیکران، پایان ، برجام
۶۲۲	نهایی	پایانی
۶۲۳	واحد	یکا ، یکتا ، یکان
۶۲۴	واقعاً	بی گمان
۶۲۵	واقعه	رویداد ، رخداد
۶۲۶	وثیقه	گروبی ، پشتوانه
۶۲۷	وسایل ارتباطی	ابزارهای رسانی
۶۲۸	وسیله و یراق آلات	افزارها ، چیلان افزار ، چفت و بست
۶۲۹	وصول	دریافت ، رسید ، به دست آوردن
۶۳۰	وضع	روال ، روا ساخت
۶۳۱	وکیل	دادگزار ، (وکیل)
۶۳۲	هدف	آرمان ، انگیزه ، آماج ، (هدف)
۶۳۳	همت	کوشش ، تلاش ، کوشیدن
۶۳۴	ی - جمع شکسته	اگر فارسی این واژه ها به یادمان نیامد آنها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : طلب ها (بجای مطالبات) ، ماشین ها (بجای ماشین آلات) ، محصول ها (بجای محصولات) ، سند ها (بجای اسناد) ، جریمه ها (بجای جرائم) ، کسرشدنی ها (کسورات)
۶۳۵	ی - جمع با "ین"	این واژه ها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : قانون ها (بجای قوانین) ، مهندسان (بجای مهندسین)
۶۳۶	ی -واژه های تنوین دار	این واژه ها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : به صراحت (بجای صراحتاً) ، به روال کامل (بجای کاملاً) ، به احتمال فراوان (بجای احتمالاً) ، به واقع (بجای واقعاً) ، از روی اخلاق (بجای اخلاقاً)